

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Hans Schedin, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.
Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tel. 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
Prenumerera också per e-post på www.fi.se.
ISSN 1102-7460

FFFS 2002:21

Utkom från trycket
den 6 december 2002

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag;

beslutade den 21 november 2002.

Finansinspektionen föreskriver följande med stöd av 4–5 §§ och 7–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt 19a § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.

Efter de paragrafindelade föreskrifterna följer Finansinspektionens *Allmänna råd*.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter tillämpas av försäkringsföretag när de upprättar årsredovisning, koncernredovisning, delårsrapport och årsbokslut. Med försäkringsföretag avses sådana försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) samt sådana understödsföreningar som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar. Vid tillämpningen av dessa föreskrifter ska en understödsförening anses som ett livförsäkringsföretag. Mindre lokala bolag för husdjursförsäkring (s.k. sockenhusdjursbolag) undantas från tillämpningen av dessa föreskrifter.

Bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. tillämpas också av sådana finansiella holdingföretag som ska tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Bestämmelserna i 1–4 kap. och 6 kap. gäller också för filialer till utländska försäkringsföretag med hemvist i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer (filiallagen) jämförd med ÅRFL. Bestämmelserna i 1–4 kap. gäller dessutom för filialer till utländska försäkringsföretag med hemvist i ett land inom EES när de upprättar årsbokslut enligt 14 § filiallagen (1992:160) jämförd med 6 kap. 3 § bokföringslagen (1999:1078).

Bestämmelserna i 1–4 kap. och 6 kap. gäller också för årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter och generalrepresentationer enligt 14 b § filiallagen och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

Allmänna råd

1. Av 1 kap. 1 § andra stycket ÅRFL framgår vilka finansiella holdingföretag som ska tillämpa redovisningsreglerna för försäkringsföretag i sin koncernredovisning. Sådana finansiella holdingbolag bör också tillämpa allmänna råden i punkterna 3-4 nedan i koncernredovisningen.

2. Av 11 § filiallagen framgår att en utländsk filial ska ha egen bokföring. Av 12 § filiallagen framgår bl.a. att filialens räkenskaper ska granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. I 13 § filiallagen anges att en filial till företag med hemvist utanför EES ska inge filialens årsredovisning till registreringsmyndigheten. Av 14 § filiallagen framgår att filialer till företag med hemvist inom EES inte behöver upprätta och inge årsredovisning. Sådana filialer ska däremot upprätta årsbokslut. Av 14 b § filiallagen framgår under vilka förutsättningar årsbokslut måste upprättas för verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation. Tillägget om tillämpningen innebär att dessa föreskrifter tillämpas på motsvarande sätt som för en filial och att varje skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation (jfr 14 b § första och andra styckena filiallagen). De filialer, generalagenter eller generalrepresentationer som avses i denna punkt ska enligt 1 § dessa föreskrifter också tillämpa allmänna råden i punkterna 3-4 i årsredovisningen eller årsbokslutet.

Annan kompletterande normgivning

3. Försäkringsföretag bör tillämpa Bokföringsnämndens (BFN:s) normer, om inte annat följer av lag, annan författning eller Finansinspektionens allmänna råd.

Av BFN:s allmänna råd (BFNAR 2000:2) om tillämpning av Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden samt BFN:s vägledning till nämnda råd framgår:

- att för noterade¹ försäkringsföretag är Redovisningsrådets (RR:s) rekommendationer och uttalanden tillämpliga
- att icke-noterade² försäkringsföretag frivilligt får tillämpa RR:s rekommendationer och uttalanden samt
- att i de fall valfrihet mellan Redovisningsrådets rekommendationer och BFN:s allmänna råd finns ska valfriheten tillämpas på ”rekommendationsnivå”, vilket innebär att den valda rekommendationen eller det valda allmänna rådet tillämpas i sin helhet.

Med undantag för försäkringsföretag som fått dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket ÅRFL, bör icke-noterade försäkringsföretag tillämpa åtminstone följande rekommendationer från RR:

RR1:00 Koncernredovisning

RR4 Redovisning av extraordinära intäkter och kostnader samt upplysningar för jämförelsestörande ändamål.

¹ Med noterade företag avses företag vars aktier är föremål för offentlig handel eller som genom sin storlek har ett stort allmänt intresse

² Med icke-noterade företag avses definitionen enligt BFNAR 2000:2

RR5	Redovisning av byte av redovisningsprincip
RR6:99	Leasingavtal
RR9	Inkomstskatter
RR15	Immateriella tillgångar
RR16	Avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar
RR17	Nedskrivningar

Försäkringsföretag som tillämpar de uppräknade rekommendationerna bör också tillämpa sådana uttalanden från RR:s akutgrupp:

- a) som tolkar rekommendationerna, eller
- b) som behandlar redovisningsfrågor vilka inte behandlas i någon befintlig rekommendation från RR eller något utkast till rekommendation från RR.

Finansinspektionens anpassningar av RR:s normer

4. När ett försäkringsföretag tillämpar RR:s rekommendationer och akutgruppens uttalanden samt, i förekommande fall, BFN:s tillämpningsnormering av dessa normer bör detta göras med följande anpassningar:

a. RR1:00 Koncernredovisning

Av 1 kap. 3 § ÅRFL (jfr 1 kap. 4 § ÅRL) följer att ett företag är moderföretag och en juridisk person är dotterföretag under förutsättning att moderföretaget äger andelar i den juridiska personen. Rekommendationens definitioner av moder- och dotterföretag kan därför inte tillämpas i de fall moderföretaget inte äger andelar i den juridiska personen.

I de fall ett företag utövar ett bestämmande inflytande enligt denna rekommendation över en juridisk person, utan att äga andelar i den juridiska personen, bör tilläggsupplysningar lämnas enligt 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 3 § ÅRL) för att ge en rättvisande bild. Av denna bestämmelse följer också att det i en not ska lämnas upplysningar om en eventuell avvikelse från rekommendationer från normgivande organ och om skälen för avvikelsen.

Av 4 kap. 6 § ÅRFL framgår att vinst som uppkommer när placeringstillgångar värderas till verkligt värde i balansräkningen ska sättas av till en fond för orealiserade vinster. Kravet på avsättning gäller också koncernredovisningen (jfr 7 kap. 4 § ÅRFL).

Enligt denna rekommendation elimineras förvärvat eget kapital genom en metod som brukar benämnas "eliminering från toppen". Detta kan få till konsekvens att man eliminerar sådana orealiserade vinster i det förvärvade dotterföretaget som efter förvärvet satts av till "Fond för orealiserade vinster". Därigenom kan koncernens fria egna kapital ökas. Enligt Finansinspektionens uppfattning följer det av ÅRFL att sådana eliminerade delar av "Fond för orealiserade vinster" ska läggas tillbaka genom en överföring av motsvarande belopp från fritt till bundet eget kapital.

Enligt 7 kap. 2 § ÅRFL (jfr 7 kap. 5 § tredje stycket ÅRL) behöver ett dotterföretag inte omfattas av koncernredovisningen om betydande och

varaktiga hinder begränsar moderföretagets möjligheter att utöva sitt inflytande över dotterföretaget. Ett legalt utdelningsförbud innebär en sådan begränsning av moderföretagets kontroll över tillgångar och vinster att det ger rätt till undantag från konsolideringskravet. Livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst bör därför normalt inte ingå i koncernredovisningen.

b. RR5 Redovisning av byte av redovisningsprincip

Vid tillämpning av denna rekommendation bör dock, till skillnad mot vad rekommendationen anger, livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst, redovisa den ackumulerade effekten av ett byte av redovisningsprincip som en korrigeringspost i ingående Konsolideringsfond under bundet eget kapital.

c. RR16 Avsättningar, ansvarsförbindelse och eventualtillgångar

Vid tillämpning av denna rekommendation erinras om att det av 3 kap. 3 § ÅRFL och bilaga 1 samma lag, framgår att upplysningar om åtaganden ska lämnas skiljt från ansvarsförbindelser (jmf. bilaga 1 och 55 § i bilaga 3 dessa redovisningsföreskrifter).

d. RR17 Nedskrivningar

Vid tillämpning av denna rekommendation får nedskrivningar som skett före ÅRFL:s ikraftträdande inte återföras.

e. Akutgruppens uttalanden

Om ett uttalande från RR:s akutgrupp inte beaktar försäkringsföretagens särart, bör företaget anpassa tillämpningen av den del av uttalandet som inte beaktar särarten. Anpassningen bör göras utifrån de allmänna redovisningsprinciperna i RR:s rekommendationer, ÅRFL samt dessa föreskrifter och allmänna råd, tills det att Finansinspektionen har lämnat vägledningen om hur särarten bör beaktas.

2 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Affärsdagsredovisning

1 § Bestämmelserna i 2 och 3 §§ tillämpas på redovisning av transaktioner på penning- och obligationsmarknaden, aktiemarknaden, råvarumarknaden samt valutamarknaden.

Allmänna råd

Inlåning och utlåning samt s.k. äkta repor (jfr 5 §) omfattas inte av reglerna om affärsdagsredovisning.

2 § Sådana transaktioner som avses i 1 § ska redovisas vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna går över från en part till en annan, dvs. normalt dagen för avtalet (affärsdagsredovisning).

I de fall övergången inte bestäms av avtalet, ska affärsdagsredovisning inte tillämpas.

3 § Redovisning enligt 2 § ska tillämpas för avista-, options-, termins- och swap-avtal.

Med avistaavtal avses här avtal med leverans inom:

på penning- och obligationsmarknaden	tre bankdagar,
på aktiemarknaden	tre bankdagar,
på råvarumarknaden	två bankdagar,
på valutamarknaden	två bankdagar.

Övriga avtal utgör options-, termins- eller swapavtal.

Vad som är avistaavtal bestäms för transaktioner på erkända och reglerade utländska marknader i stället av de tidsfrister inom vilka leverans på dessa marknader normalt sker.

Allmänna råd

Reglerna i 2 § innebär att den tillgång eller skuld som ett avistaavtal avser redovisas i balansräkningen vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna gått över från en part till en annan.

För options-, termins- eller swapavtal innebär 2 § att verkliga värdet på sådana avtal behandlas enligt gällande värderingsregler i bokslut från och med affärsdagen.

Nettoredovisning

4 § Av 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 4 § första stycket ÅRL) följer att tillgångar och avsättningar eller skulder som huvudregel ska redovisas brutto, tillgångar för sig och avsättningar eller skulder för sig.

Fordringar och skulder får dock, med undantag för belopp upptagna i *bilaga 1* under posterna C.IV och GG, nettoredovisas under förutsättning att det finns:

1. en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelse, och
2. en avsikt att avveckla förpliktelse netto eller att avveckla dem samtidigt.

Också sådana fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder får nettoredovisas som avser avtal som avvecklas genom betalning mot leverans i en clearingverksamhet enligt 1 kap. 4 § 4 lagen (1992:543) om börs och clearingverksamhet.

Vid redovisning av avistatransaktioner på valutamarknaden enligt 2 § behöver inte avsiktsvillkoret i andra stycket 2 vara uppfyllt.

Allmänna råd

Kravet på en sakrättslig rätt till kvittning innebär att nettoredovisning normalt inte kommer i fråga då ett försäkringsföretag har mer än en motpart för olika finansiella tillgångar och skulder. En sakrättslig rätt att kvitta förpliktelser kan följa t.ex. av de regler om avräkning som finns i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Derivatavtal avräknas och redovisas netto om det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelserna och försäkringsföretaget har en avsikt att antingen avveckla förpliktelserna netto eller avveckla dem samtidigt.

Derivatavtal med positivt värde redovisas som placeringstillgång under Derivat (C.III.6a). Derivatavtal med negativt värde redovisas som skuld under Derivat (HH.IVa).

Förbudet mot att nettoavräkna derivatavtal vid presentationen i balansräkningen hindrar inte att derivatavtal värderas kopplat med en annan post om de allmänna råden om säkringsredovisning tillämpas.

Enligt paragrafens tredje stycke får i vissa fall också fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder nettoredovisas. Med fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder avses i detta sammanhang också värdet av derivatavtal som avvecklas genom clearing-verksamhet. Avtal med OM eller utländska verksamheter av motsvarande slag kan alltså redovisas netto i balansräkningen.

Regeln i tredje stycket tillämpas också på sådana fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder som avvecklas genom VPC Aktiebolag eller utländska verksamheter av motsvarande slag, oavsett motpart.

Nettning mellan olika clearingverksamheter medges inte.

Bruttobeloppen ska redovisas i not enligt 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL).

I not som avser derivatavtal enligt 5 kap. 13 § bör avtalen redovisas brutto utan nettning.

Repor och andra återköpstransaktioner

5 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar, som t.ex. växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper, dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköps-transaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som skuld under Övriga skulder (HH.V). Den mottagande parten tar inte upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisar den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten under Övriga finansiella placeringstillgångar (C.III.7).

Men om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

1. Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:
2. valutaterminstransaktioner,
3. optionsinstrument,
4. transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna, samt
5. andra liknande transaktioner.

Vid äkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange överförda tillgångar under ”Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelser” (poster inom linjen, post I). Vid oäkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommit för ett eventuellt återköp under ”Åtaganden” (poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

I paragrafens femte stycke görs en avgränsning för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Värdepapperslån

6 § Värdepapper som lånas ut ska också fortsättningsvis redovisas som värdepapper i balansräkningen. Inlånade värdepapper ska på motsvarande sätt inte tas upp som tillgång.

Om det finns anledning att anta att ett utlånat värdepapper inte kommer att återlämnas, ska posten omklassificeras till fordran och skrivas ned för befarade förluster. Fordran ska redovisas under ”Övriga finansiella placeringstillgångar” (C.III.7).

Sådana värdepapper som är utlånade mot kontantsäkerhet som tagits upp som skuld ska anges under ”Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser” (poster inom linjen, post I). Sådana värdepapper som är utlånade mot annan säkerhet än kontanter eller utan säkerhet ska anges under ”Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter” (poster inom linjen, post II). För egna värdepapper som är utlånade anges det bokförda värdet och för inlånade värdepapper som är utlånade det verkliga värdet.

En låntagare som har ställt säkerhet till långivaren för värdepappersinlåning och fortfarande innehar värdepapperet ska redovisa den ställda säkerheten under ”Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter” (poster inom linjen, post II).

Posten inom linjen om ställda säkerheter får minskas med det verkliga värdet av en mottagen säkerhet som inte redovisas i balansräkningen om det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelserna. I så fall ska bruttobeloppet anges i en not.

Ett försäkringsföretag som i sin tur lånar ut inlånade värdepapper har ett oåterkallegligt åtagande mot sin långivare. Försäkringsföretaget ska därför ta upp det verkliga värdet för åtagandet under ”Övriga åtaganden” (poster inom linjen, post IV.2.).

Allmänna råd

Om låntagaren inte ställt någon säkerhet till långivaren och har kvar värdepapperet, behöver något åtagande inte anges.

Blankning

7 § Vid blankning, dvs. avyttring av ett värdepapper som är inlånat, mottaget i en äkta återköpstransaktion eller ännu inte anskaffat, ska värdepapperets verkliga värde skuldföras vid avyttringstidpunkten.

Om säkerhet har lämnats till långivaren, ska den anges under ”Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser” (poster inom linjen, post I)

Allmänna råd

Se också de allmänna råden om värdering av finansiella poster till verkligt värde efter 4 kap. 5–9 §§.

Vissa sammansatta instrument

8 § Skuldinstrument vars huvudsakliga kostnad till sin form inte är ränterelaterad ska i balansräkningen redovisas uppdelade på skuldinstrument och derivatinstrument. Kostnader för sådana instrument ska i resultaträkningen fördelas mellan ränta och orealiserat respektive realiserat resultat. Motsvarande uppdelning i balansräkningen och resultaträkningen ska göras för fordringsinstrument vars huvudsakliga intäkt till sin form inte är ränterelaterad.

Allmänna råd

Ett exempel på denna typ av instrument är s.k. aktieindexobligationer. Instrumentets anskaffningsvärde kan fördelas på följande sätt. Det garanterade nominella beloppet på förfallodagen nuvärdesberäknas med hjälp av aktuell marknadsränta för instrument med liknande villkor (löptid, kreditrisk etc.). Detta beräknade värde utgör anskaffningsvärdet för det separerade skuld- eller fordringsinstrumentet. Ränta periodiseras därefter enligt 4 kap. 2–3 §§.

Derivatinstrumentets anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan det sammansatta instrumentets anskaffningsvärde och skuld- eller fordringsinstrumentets anskaffningsvärde.

Övertagna försäkringsbestånd

9 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkrings tekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 15 kap. 1–7 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ska beståndsöverlåtelsen redovisas över balansräkningen.

Skadeförsäkringsavtal med annan ekonomisk innebörd

10 § Om ett direktförsäkringsföretag ingått ett avtal om återförsäkring av skadeförsäkring och avtalet har en ekonomisk innebörd som avviker från dess legala form, ska avtalet redovisas i enlighet med den ekonomiska innebörden.

Med direktförsäkringsföretag menas enligt dessa föreskrifter sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen bedriver direkt försäkringsrörelse.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag som tillämpat paragrafens första stycke bör i not ange vilka närmare kriterier det tillämpat för att bestämma avtalets ekonomiska innebörd.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i *bilaga 1*. Jämfört med uppställningsformen i bilaga 1 till ÅRFL har följande poster kommit till i balansräkningsschemat:

Tillgångar

- C.III.6a. Derivat,
- Ea. Tillgångar i bankrörelsen,
- Ea.1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper,
- Ea.2. Utlåning, samt
- Ea.3. Övriga fordringar och tillgångar.

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA.V.2a. Kapitalandelsfond,
- AA.V.4. Övriga medel,
- AAa. Minoritetsintressen,
- EEa. Skulder i bankrörelsen,
- EEa.1. In- och upplåning från allmänheten,
- EEa.2. Emitterade värdepapper m.m.,
- EEa.3. Övriga avsättningar och skulder, samt
- HH.IV.a. Derivat.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 3*.

Omföringar till och från vissa fonder

2 § Avsättningar till och nedsättningar av en fond för orealiserade vinster enligt 4 kap. 6 § ÅRFL och en kapitalandelsfond enligt 7 kap. 2 § samma lag ska redovisas över balansräkningen genom omföring inom eget kapital.

Allmänna råd

Avsättning till ”Fond för orealiserade vinster” (AA.V.2) behöver inte göras för den del av orealiserade värdförändringar på ”Placeringstillgångar” (C) och ”Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk” (D) som svarar mot förändringar i ”Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk” (EE).

Eget kapital

Av 4 kap. 9 § ÅRFL följer att gottskriven återbäring ska tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:712).

I bilaga 4, 16 och 17 §§, till dessa föreskrifter finns bestämmelser om redovisning av sådan återbäring som enligt bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad med ett visst belopp på grund av en försäkring. Bestämmelserna anger att sådan återbäring ska tas upp som livförsäkringsavsättning eller villkorad återbäring under innevarande räkenskapsår. Andra belopp som kan komma att gottskrivas som återbäring och som inte följer av försäkringsavtal bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken. Beloppet bör då föras om från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring.

Resultaträkningen

3 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträkningsformatet i *bilaga 2*. Jämfört med uppställningsformen i bilaga 2 till ÅRFL har följande poster kommit till i resultaträkningsformatet:

Teknisk redovisning av skadeförsäkrings- och livförsäkringsrörelse

- 6.b. aa.i. / 6.b. bb.i. Före avgiven återförsäkring, och
- 6.b. aa.ii. / 6.b. bb.ii. Återförsäkrarens andel (-).

Icke-teknisk redovisning

- III 13a. Minoritetens andel av årets resultat, och
- III 8b. Bankrörelsens resultat.

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 4*.

Allmänna råd

Parenteser med orden ”efter avgiven återförsäkring” får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen indelas i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i bilaga 4.

Redovisning av kapitalavkastning

4 §³ Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skadeförsäkringsrörelse redovisas under den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen under den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen. För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkrings-tagaren bär placeringsrisken under den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadeförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad.

Allmänna råd

Enligt paragrafens första stycke ska avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden föras över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f.e.r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av t.ex. premiefordringar.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med driftskostnader avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

a) *anskaffning*

Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

b) *skadereglering*

Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4.a/II.5.a Utbetalda försäkringsersättningar.

c) *administration*

Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

³ Artiklarna 42 och 43 i rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd årsredovisning för försäkringsföretag (Celex 391L0674)

d) *finansförvaltning*

Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5.a Kapitalavkastning, kostnader.

e) *fastighetsförvaltning*

Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under posten Drifts-överskott från byggnader och mark, som ingår som en delpost i resultatposten II.2/III.3.a Kapitalavkastning, intäkter.

4 kap. Värderingsregler

Inledning

Allmänna råd

Värdering av derivatinstrument

Derivatinstrument som inte säkringsredovisas med anskaffningsvärdering bör värderas enligt någon av följande två metoder:

1. till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet (dvs. enligt lägsta värdets princip för tillgångar och högsta värdets princip för skulder), eller
2. till det verkliga värdet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

1 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till avtal om återförsäkring av skadeförsäkring så, att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionen av direktförsäkringsföretag framgår av 2 kap. 10 § andra stycket.

Periodisering av ränta

2 § För sådana instrument som utgörs av räntebärande värdepapper och lånefordringar ska räntan periodiseras enligt följande bestämmelser.

För instrument i svenska kronor gäller bestämmelserna i tredje–sjätte styckena.

Med *anskaffningsvärdet för ett instrument* menas vederlaget för instrumentet med tillägg av sådana utgifter som kan hänföras direkt till förvärvet.

Med *den effektiva anskaffningsräntan* menas den räntesats som ger instrumentets anskaffningsvärde som resultat när den används för att beräkna nuvärdet av framtida betalningar av räntor, amorteringar, inlösen och eventuella ytterligare lånekostnader fram till förfallo- eller inlösenstidpunkten. Om inlösen kan ske före

förfallotidpunkten, ska inlösensvärdet beräknas för den tidigaste tillåtna inlösenstidpunkten.

Med *instrumentets upplupna anskaffningsvärde* menas det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna.

Som *periodens ränteintäkt* ska redovisas betalningar som kommit in under perioden plus förändringen av instrumentets upplupna anskaffningsvärde under perioden.

Ränteintäkten och det bokförda värdet för instrument i *utländsk valuta* bestäms genom att man tillämpar bestämmelserna i tredje–sjätte styckena på betalningar som mäts i den utländska valutan och därefter räknar om periodens ränteintäkt och fordrans bokförda värde med de valutakurser som tillämpas vid bokslutstillfället.

En periodisering enligt tredje–sjunde styckena behöver inte göras om den inte har någon betydelse med hänsyn till kravet i 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 3 § ÅRL) på rättvisande bild.

Allmänna råd

Med stöd av åttonde stycket behöver ett försäkringsföretag vanligtvis inte göra någon periodisering enligt tredje–sjunde styckena i paragrafen (effektivräntemetoden) för lånefordringar. Om ingen över- eller underkurs förekommer och räntan betalas varje år i regelbundna intervall och i en jämn serie, bör försäkringsföretaget kunna låta bli att periodisera enligt effektivräntemetoden. Se också 3 § allmänna råd.

3 § Vid periodisering av finansieringsutgifter för finansiella skulder gäller följande.

För skulder i svenska kronor gäller bestämmelserna i tredje–sjunde stycket.

Med *anskaffningsvärdet* för en skuld menas det belopp som låntagaren erhåller när skulden uppkommer, reducerat med utgifter som kan hänföras direkt till skuldens uppkomst.

Med *den effektiva anskaffningsräntan* menas den räntesats som ger skuldens anskaffningsvärde som resultat när den används för att beräkna nuvärdet av framtida betalningar av räntor, amorteringar, inlösen och eventuella ytterligare lånekostnader fram till förfallo- eller inlösenstidpunkten. Om inlösen kan ske före förfallotidpunkten, ska inlösensvärdet beräknas för den tidigaste tillåtna inlösenstidpunkten.

Med skuldens *upplupna anskaffningsvärde* menas det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida utbetalningarna.

Skuldens *bokförda värde* är dess upplupna anskaffningsvärde.

Som *periodens finansieringskostnad* ska försäkringsföretaget redovisa de betalningar som gjorts under perioden plus förändringen av instrumentets upplupna anskaffningsvärde under perioden.

Finansieringskostnaden och det bokförda värdet för en skuld i *utländsk valuta* bestäms genom att man tillämpar bestämmelserna i tredje–sjunde styckena på betalningar som mäts i den utländska valutan. Därefter räknas periodens

finansieringskostnad och skuldens bokförda värde om med de valutakurser som tillämpas vid bokslutstillfället.

En periodisering enligt tredje–åttonde styckena behöver inte göras om den inte har någon betydelse med hänsyn till kravet i 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 3 § ÅRL) på rättvisande bild.

Allmänna råd

Med stöd av nionde stycket behöver ett försäkringsföretag vanligtvis inte göra någon periodisering enligt tredje–åttonde styckena i paragrafen (effektivräntemetoden). Om ingen över- eller underkurs förekommer och räntan betalas varje år i regel-bundna intervall och i en jämn serie, bör försäkringsföretaget kunna låta bli att periodisera enligt effektivräntemetoden.

4 § Vid äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 § ska skillnaden mellan köpeskillingen för avistaledet och terminsledet periodiseras över löptiden och redovisas som ränta. Bestämmelserna i 2 och 3 §§ ska tillämpas på motsvarande sätt.

Allmänna råd

Framräkningen av upplupet anskaffningsvärde på de räntebärande värdepapper som ingår i en äkta återköpstransaktion påverkas inte av de överenskomna räntevillkoren för återköpstransaktionen.

Också när en äkta återköpstransaktion omfattar tillgångar som inte är räntebärande, t.ex. aktier, behandlas skillnaden i pris mellan avistaledet och terminsledet som ränta, periodiseras och redovisas enligt reglerna i 2 och 3 §§.

5 § Vid värdepapperslån enligt 2 kap. 6 § ska erhållen och erlagd provision periodiseras över löptiden och redovisas som ränta.

Allmänna råd

Att bestämma verkligt värde för tillgångar och skulder

I ÅRL ges en grundläggande regel om hur verkligt värde ska bestämmas. Regeln är en del av värderingsreglerna för omsättningstillgångar, men den är tillämplig också vid värdering av skulder av motsvarande slag. Också vid tillämpning av olika upplysningsregler behöver verkligt värde bestämmas, såväl för omsättningstillgångar som för anläggnings-tillgångar och skulder. Nedan ges närmare bestämmelser om hur verkligt värde för tillgångar och skulder bestäms.

6 § När försäljningsvärdet för tillgångar och skulder ska bestämmas gäller vad som sägs i 7–10 §§. För fastigheter ges närmare regler om bestämmande av försäljningsvärdet i 11 §.

Allmänna råd

Verkligt värde definieras i 4 kap. 9 § ÅRL som försäljningsvärdet efter avdrag för den beräknade försäljningskostnaden. Av lagens utformning

framgår att det är försäljningsvärdet på balansdagen som bestämmer det verkliga värdet. För en negativ finansiell position utgörs det verkliga värdet av dess stängningsvärde med tillägg för stängningskostnaden, dvs. samtliga utgifter som är förknippade med att överföra positionen till någon annan.

7 § Försäljningsvärdet ska vara den senaste betalkursen på balansdagen för sådana tillgångar och skulder vars värde noteras på en auktoriserad börs, en auktoriserad marknadsplats eller en utländsk reglerad marknadsplats av motsvarande slag. Om balansdagen inte är en börsdag, ska värdet i stället vara den senaste betalkursen på den senaste börsdagen före balansdagen. Om någon betalkurs inte noterats på den senaste börsdagen, ska värdet på tillgångar i stället vara den senaste köpkursen och på skulder den senaste säljkursen.

För andra tillgångar och skulder som det finns en aktiv marknad för ska försäljningsvärdet vara det genomsnittliga pris till vilket sådana tillgångar handlades på balansdagen. Om balansdagen inte är handelsdag, ska värdet i stället vara det genomsnittliga priset på den senaste handelsdagen före balansdagen.

8 § Om försäljningsvärdet enligt 7 § på grund av särskilda förhållanden på marknaden för en tillgång bedöms vara lägre eller för en skuld högre än vad som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, ska det bedömda försäljningsvärdet ligga till grund för det verkliga värdet.

Allmänna råd

Med särskilda förhållanden menas låg likviditet i marknaden och liknande omständigheter som skulle påverka värdet om en försäljning skulle komma till stånd.

9 § För alla andra tillgångar och skulder än de som avses i 7 och 11 §§ ska det verkliga värdet bestämmas utifrån ett försiktigt beräknat försäljningsvärde, efter avdrag för beräknade försäljningskostnader.

10 § Det som sägs i 6–9 §§ om försäljningsvärde ska tillämpas också för stängningsvärde för skuld.

Verkligt värde på byggnader och mark

11 §⁴ När verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbudens försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Verkligt värde ska fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska väljas den metod eller den kombination av metoder som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

⁴ FRD art. 49

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värdering utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen ska ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att analysen ska vara möjlig, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållanden för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Säkringsredovisning

I. Bakgrund

I försäkringsföretag säkras av affärsrättsskäl ibland t.ex. placeringstillgångar och skulder mot ogynnsamma värdeförändringar. Därigenom uppstår kompenserande värdeförändringar. Ibland gäller olika värderingsprinciper, enligt lag eller andra föreskrifter, för de positioner som svarar mot varandra. Säkringsredovisning (hedge accounting) innebär att principen för en av positionerna frångås under vissa förutsättningar. Genom en värderingsprincip som är gemensam för positionerna tar man i redovisningen hänsyn till kompenserande värdeförändringar för positioner som omfattas av särskilda säkringsåtgärder.

Säkringsredovisning bör tillämpas enligt avsnitt III nedan, om orealiserade förluster på placeringstillgångar, avsättningar eller skulder i eller utanför

balansräkningen, till följd av särskilda åtgärder, motsvaras av realiserade vinster på andra placeringstillgångar, avsättningar eller skulder i eller utanför balansräkningen samtidigt som det finns förutsättningar för säkringsredovisning enligt avsnitt II nedan.

Säkringsredovisning innebär ett avsteg från 2 kap. 2 § ÅRFL. Eftersom avsteget görs med stöd av 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL, ska upplysningar om skälen för avvikelserna och en bedömning av dess effekt på försäkringföretagets resultat och ställning lämnas i not.

II. Förutsättningar

För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas bör följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Positionen som ska säkras är exponerad mot en ränterisk, en aktiekursrisk, en råvaruprisrisk eller en valutakursrisk som medför att positionens verkliga värde kan komma att gå ned.
2. Den skyddande och den säkrade positionen består av individuellt eller gruppvis identifierade poster. Det finns inte någon oklarhet om huruvida en enskild tillgång eller skuld, i eller utanför balansräkningen, omfattas av säkringsredovisning eller inte.
3. Säkringen förväntas vara effektiv. Detta innebär att det finns en hög sannolikhet för att förändringarna i verkligt värde för den säkrade och den skyddande positionen kommer att uppväga varandra, dvs. att korrelationen kommer att vara mycket hög.
4. Säkringen avser endast tillgångar och skulder eller framtida betalningsflöden som fixerats i avtal. Säkringsredovisning av budgeterade flöden är enligt Finansinspektionens uppfattning inte i enlighet med god redovisningssed inom den finansiella sektorn.

III. Tillämpning

Vid tillämpning av säkringsredovisning bör följande iakttas:

1. De poster som ingår i den skyddande och den säkrade positionen enligt II.2 bör fortlöpande dokumenteras särskilt.
2. Bedömningen av framtida korrelationer enligt II.3 bör dokumenteras. Om det är uppenbart att korrelationen för en eller flera säkringsåtgärder kommer att vara mycket hög, t.ex. där de säkrade och skyddande positionerna består av identiska instrument och samtliga motparter har mycket hög kreditvärdighet, räcker det att dokumentera kategorivis.
3. En värdering till verkligt värde bör eftersträvas, av såväl den säkrade som den skyddande positionen (mark-to-market hedge accounting).
4. Att realiserade vinster och förluster skjuts upp (säkringsredovisning med anskaffningsvärdering; deferral hedge accounting) kan t.ex. komma ifråga vid säkring av fasta kontrakt som inte tagits upp i balansräkningen eller vid säkring av ränterisk för placeringstillgångar som värderats till anskaffningsvärde.

Vid säkringsredovisning enligt denna metod gäller vad som sägs i a–d:

a) Den skyddande och den säkrade positionen redovisas i balansräkningen utan hänsyn till orealiserade värdeförändringar, om inte något annat följer av b. På motsvarande sätt redovisas inte några orealiserade värdeförändringar i resultaträkningen, om inte något annat följer av b.

b) Tillämpningen av säkringsredovisning med anskaffningsvärdering begränsas till den del som förändringarna i verkligt värde för den skyddande och den säkrade positionen beloppsmässigt väsentligen eliminerar varandra. Om det utöver detta uppstår orealiserade förluster, redovisas de omedelbart i balans- och resultaträkningarna.

c) Då den säkrade positionen realiseras eller då säkringsredovisningen med anskaffningsvärdering avbryts av någon annan anledning, redovisas uppskjutna orealiserade förluster omedelbart i resultaträkningen. Uppskjutna orealiserade vinster redovisas i den mån det är tillåtet enligt ordinarie värderingsregler. Då den skyddande positionen realiseras, periodiseras effekten på resultatet på ett sätt som är konsistent med resultatredovisningen för den säkrade positionen.

d) Om den skyddande positionen är ett derivatinstrument, redovisas den i samma post som den säkrade positionen.

5. Om det uppstår sådana differenser mellan värdeförändringen på den skyddande och den säkrade positionen som inte är helt oväsentliga, tyder detta på att säkringen inte är helt effektiv. Försäkringsföretaget bör då pröva om säkringsredovisningen ska avbrytas.

6. Säkringsredovisningen avbryts bara om det inte längre finns förutsättningar för säkringsredovisning enligt II eller om det har inträffat en väsentlig händelse som förändrar avsikten med den skyddande positionen.

IV. Interna säkringar

Redovisningslagstiftningen innebär att eventuella interna säkringar ska elimineras.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

12 § Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (–) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonterats.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra–fjärde styckena ska återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans.

Allmänna råd

Definitionen av direktförsäkringsföretag framgår av 2 kap. 10 § andra stycket.

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Vid en diskontering av framtida betalningar bör som diskonteringsränta användas den ränta som ska användas enligt 4 kap. 18 §.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel ska värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra ska dock enligt femte stycket värderas kollektivt. Det bör anses finnas ett sådant samband, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk.

Anskaffningskostnader

13 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal enligt 4 kap. 8 § ÅRFL gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt bilaga 4, 9 § (a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje stycket ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är:

- provisioner till säljare och mäklare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, samt
- kostnader för underwriting.

Utgifter för IT-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Om det är förenligt med god redovisnings- sed får sådana utgifter aktiveras som immateriell tillgång.

14 §⁵ När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för aktiverade anskaffningskostnader gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annullationer.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 13 §.

Försäkringsföretaget ska iaktta försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planenliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

⁵ FRD art. 54

Försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkring

15 §⁶ Till den del livförsäkringsavsättningen (DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt s.k. ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader lämnas i 13 och 14 §§.

Allmänna råd

Bestämmelser om högsta antagande om ränta vid beräkning av livförsäkringsavsättning finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av premiereserv för livförsäkringsrörelse samt för livränta eller sjukränta som tillhör annan försäkring än livförsäkring.

En understödsförening som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar ska tillämpa ÅRFL när den upprättar årsredovisning, enligt 1 kap. 1 § ÅRFL. Av 4 kap. 9 § ÅRFL följer att försäkringstekniska avsättningar ska tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Dessa regler gäller alltså för rubriceringen och värderingen av försäkringsåtagandena i understödsföreningens årsredovisning, i stället för reglerna om beräkning av premiereserv enligt 21–22 §§ lagen om understödsföreningar.

Skadeförsäkring

16 § Dessa föreskrifters bestämmelser om ”Ej intjänade premier och kvardröjande risker” (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, t.ex. brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om ”Oreglerade skador” (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

17 §⁷ För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier medräknas också ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalnings-mönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

⁶ FRD art. 59

⁷ FRD art. 56, 57 och 58

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

18 §⁸ Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

- a) Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.
- b) Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- c) Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälas till Finansinspektionen.
- d) Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- e) Bolaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- f) Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.
- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f) beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.

⁸ FRD art. 60

h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteantagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteantagande, bör också ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realränteantagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

19 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En förstärkning kan vara motiverad om man inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid reservsättningen.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

20 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i koassuransdirektivet 78/473/EEG ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande koassuradören.

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-tagaren bär risk

21 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkrings-tagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Pensionsåtaganden

22 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring. Dessa avsättningar redovisas som avsättning under "Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser" (FF.1).

Allmänna råd

Säkerhetsreserv

Föreskrifter och allmänna råd om avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven är intagna i särskilda föreskrifter.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Byggnader och mark

1 § För posten Byggnader och mark (C.I) ska upplysningar lämnas med uppdelning på följande kategorier av fastigheter:

1. flerbostadshus,
2. kontors- och affärsfastigheter,
3. industri- och lagerfastigheter,
4. hotell- och konferensanläggningar, samt
5. övriga fastigheter.

Övriga fastigheter enligt 5 omfattar t.ex. småhus, jordbruksfastigheter, råmark och markanläggningar samt pågående nyanläggningar. Väsentliga delposter ska specificeras.

För varje kategori av fastigheter ska följande uppgifter lämnas:

1. anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar,
2. verkligt värde,
3. bokfört värde per kvadratmeter uthyrningsbar bruksarea (BRA),
4. ytvakansgrad, samt
5. direktavkastning.

Ytvakansgrad enligt 4 definieras som bruksarean för outhyrda lokaler i procent av uthyrningsbar bruksarea (BRA).

Direktavkastning enligt tredje stycket 5 ska beräknas som driftsnettot, definierat i bilaga 4, 11 §, för de fastigheter som ägdes vid räkenskapsårets utgång i procent av dessa fastigheters verkliga värde på balansdagen. Vid beräkningen ska den tid som fastigheten ägts under året beaktas. Om direktavkastningen har påverkats väsentligt av höga underhållskostnader av engångskaraktär eller av något annat liknande skäl, ska upplysning lämnas om detta. Sådana fastigheter som inte lämnat någon avkastning under räkenskapsåret på grund av att de är obebyggda, under uppförande (projektfastigheter) eller under genomgripande ombyggnad får uteslutas från beräkningen av direktavkastning, om upplysning lämnas om fastigheternas sammanlagda bokförda värde.

Uppgifter om såväl anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar, som verkligt värde per kategori av fastigheter ska dessutom delas upp geografiskt på lämpligt sätt.

Allmänna råd

Fastigheter som endast delvis är under ombyggnad får inte undantas från beräkningen av direktavkastning.

En lämplig geografisk uppdelning är ofta att dela på storstadsregioner och övriga landet samt utlandet. Värdemässigt stora innehav i utlandet bör fördelas per land eller grupper av länder.

2 § Följande upplysningar ska lämnas om valda värderingsmetoder:

- a) värderingsmetoder som använts för respektive kategori av fastigheter,
- b) väsentliga faktorer som påverkar värderingen,
- c) andelen bokfört värde som avser internt värderade fastigheter, samt
- d) andra upplysningar som är väsentliga för att kunna bedöma postens innehåll.

Allmänna råd

För att läsaren av årsredovisningen bättre ska kunna bedöma hur väl de åsatta värdena speglar försäljningsvärdet på balansdagen är det väsentligt att ett försäkringsföretag, för väsentliga marknader, lämnar utförliga uppgifter om hur värderingen utförts och på vilka grunder. Ändrade värderingsmetoder eller antaganden jämfört med föregående räkenskapsår bör därför särskilt anges.

Exempel på upplysningar som bör lämnas vid tillämpning av kassaflödesmetoden är val av kalkylränta och avkastningskrav samt andra förhållanden som är av väsentlig betydelse för värderingen, t.ex. vakansnivåer. Försäkringsföretaget är skyldigt att lämna uppgifter oavsett om värderingen utförts av interna eller externa värderingsmän.

3 § Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i fastighetsinnehavet under året.

4 § Information ska lämnas om riskexponeringen i fastighetsinnehavet. En analys bör lämnas som visar hur fastighetsvärdet påverkas av att väsentliga värdepåverkande parametrar ändras, t.ex. avkastningskravet.

5 § Enligt 5 kap. 3 § 1 ÅRFL ska uppgift lämnas om hur stor andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten. Andelen ska beräknas som den andel av den totala bruksarean som används i den egna verksamheten.

Undantag från plikten att upplysa om byggnader och mark

6 § Uppgifter enligt 1 § om ytvakansgrad och direktavkastning per kategori av fastigheter behöver inte lämnas, om antalet fastigheter per kategori är så litet att uppgifternas innehåll skulle spegla förhållandet för en enskild fastighet och därmed avslöja affärshemligheter som skulle skada försäkringsföretaget.

Uppgifter enligt 4 § om riskexponering får utelämnas om fastighetsinnehavets bokförda värde antingen underskrider 10 procent av de totala placeringstillgångarnas bokförda värde eller underskrider 5 miljoner kronor.

Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och intresseföretag

7 § Posterna Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag respektive intresseföretag (C.II.2 och C.II.4) ska i not till balansräkningen delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende och för varje grupp av värdepapper ska anges upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde.

Förlagsbevis ska delas upp på eviga och tidsbundna förlagsbevis.

Undantag från plikten att upplysa om vissa placeringstillgångar

8 § Uppgifter enligt 9 och 12 §§ får utelämnas, om den enskilda tillgångens bokförda värde underskrider det lägsta av 500 000 kronor eller 1 procent av respektive balansposts bokförda värde.

Aktier och andelar

9 § Posten Aktier och andelar (C.III.1) ska i not till balansräkningen specificeras med uppgifter om företagets namn, antalet aktier eller andelar samt bokfört värde.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

10 § Posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) ska i not delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende. Uppdelningen ska åtminstone omfatta följande kategorier av emittenter, och uppgifter ska lämnas om upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde för respektive grupp av värdepapper:

- svenska staten
- svenska kommuner
- svenska bostadsinstitut
- övriga svenska emittenter
- utländska stater
- övriga utländska emittenter

SUMMA:

varav efterställt (fördelat på tidsbundna och eviga förlagsbevis)

Om belopp som tas upp under övriga emittenter är väsentliga till sin storlek, bör ytterligare underindelningar göras.

Upplysningar om värdepapper

11 § Var och en av posterna Aktier och andelar (C.III.1), Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) samt de poster som avser koncern- och intresseföretag (C.II.1–4) ska i not delas upp på noterade och onoterade värdepapper.

Övriga lån

12 § Posten Övriga lån (C.III.5) ska i not till balansräkningen delas upp på väsentliga låntagargrupper.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 3 § 2 ÅRFL ska posten specificeras till storlek och art på sådana belopp där försäk-ringsbrev utgör den huvudsakliga säkerheten, och, om det resterande beloppet är väsentligt.

Derivatinstrument

13 § Övergripande information ska lämnas om vilka derivatinstrument som försäkringsföretaget innehar eller har ställt ut. Sådana villkor eller förhållanden som är väsentliga för att bedöma storleken av, tidpunkten för och säkerheten i framtida betalningsflöden ska anges. Informationen får lämnas gemensamt för grupper av sådana instrument som individuellt inte är väsentliga för bedömningen av försäkringsföretagets framtida betalningsflöden. Information ska samtidigt lämnas om för vilka syften instrumenten används, t.ex. som säkring eller för att göra en vinst.

Kredit-, marknads- och likviditetsriskerna med att använda derivatinstrument ska kommenteras och värderas. Försäkringsföretaget ska vidare kommentera hur det hanterar och följer upp dessa risker internt. Informationen ska lämnas mot bakgrund av en beskrivning av försäkringsföretagets övergripande riskhanteringsstrategi för de underliggande tillgångar eller skulder som derivatinstrumenten är relaterade till.

För de optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument som helt eller delvis tagits upp i balansräkningen ska i not lämnas upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp. Sådana uppgifter ska också lämnas för terminer och liknande finansiella instrument som inte tagits upp i balansräkningen. Upplysningarna ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valuta-relaterade, ränterelaterade och övriga finansiella instrument samt fördelat på optioner, terminer, swappar och övriga instrument. Uppgifter om clearade kontrakt enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, inklusive utländska kontrakt av mot-svarande slag, ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade och övriga finansiella instrument. Uppgifterna enligt detta stycke ska anges var för sig för instrument med positiva verkliga värden och instrument med negativa verkliga värden.

Åtminstone följande särskilda upplysningar ska lämnas om sådana instrument som redovisas som skyddande eller säkrade:

- a) hur stora realiserade vinster respektive realiserade förluster som skjuts upp till följd av säkringsredovisning, samt
- b) vilka skälen är till att säkringsredovisning tillämpas.

I skadeförsäkringsaktiebolag behöver uppgifter enligt tredje stycket lämnas endast om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Livförsäkringsaktiebolag och samtliga ömsesidiga försäkringsföretag behöver lämna uppgifter enligt tredje stycket endast om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 1 procent av balansomslutningen, eller

2. summan av de nominella beloppen överstiger 20 procent av balansomslutningen.

Allmänna råd

Kreditrisk kan beskrivas t.ex. mot bakgrund av försäkringsföretagets policy för att ta in säkerheter och av kreditvärdigheten hos mot-parterna i avtalen. Marknadsrisk kan beskrivas t.ex. med hjälp av känslighetsanalyser av eget kapital eller resultatet vid olika pris-, valutakurs- eller ränteförändringar. Likviditetsrisk kan diskuteras t.ex. mot bakgrund av de likviditetsbehov derivatavtalen ger upphov till och hur försäkringsföretaget avser att täcka dessa behov.

Uppgifter om värden på derivatinstrument kan lämnas enligt följande matris:

Derivatinstrument med positiva verkliga värden eller värde noll

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som helt eller delvis tagits upp i balansräkningen</i>				
Innehavda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument				
med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Terminer med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument				
med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

Derivatinstrument med negativa verkliga värden

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som helt eller delvis tagits upp i balansräkningen</i>				
Utställda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument				
med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Terminer med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument				
med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

v = verkligt värde / b = bokfört värde / n = nominellt belopp

Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda och beroende av kurser för flera olika valutor förs normalt till valutainstrumenten. Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda i en och samma valuta klassificeras i stället i någon av andra kategorier (ränta, aktie, övriga).

Med nominellt belopp menas den effektiva beloppsbas på vilken instrumentets värde bestäms. För terminer är det nominella beloppet det överenskomna terminspriset. För swappar är basen det överenskomna beräkningsunderlaget. För optioner är det nominella beloppet det kontrakterade lösenpriset. I de undantagsfall där beloppsbasen inte fixeras beloppsmässigt utan t.ex. bestäms av en särskild formel bör den aktuella bästa skattningen av basen anges. Om basen är bestämd i utländsk valuta, räknas den om till svenska kronor med relevant avista- eller terminskurs.

Kvalitativa upplysningar om användning av finansiella instrument samt riskhantering

14 § Ett försäkringsföretag ska lämna kvalitativa upplysningar om användning av finansiella instrument samt riskhantering.

Allmänna råd

Information bör lämnas om:

- a) försäkringsföretagets syfte med att använda viktigare finansiella instrument,
- b) användningen av finansiella instrument, t.ex. för handel, placering eller riskhantering,
- c) verksamheter med högriskinstrument eller komplexa instrument,
- d) försäkringsföretagets riskbenägenhet,
- e) överordnade principer för försäkringsföretagets riskhantering med en översiktlig beskrivning av mål, organisation och styrning,
- f) användning av säkerheter, och
- g) användning av avtal om nettning.

Väsentliga finansiella risker bör beskrivas, inklusive hur de uppstår och hur de mäts och hanteras. Försäkringsföretaget bör också redovisa sin metod för att mäta hur väl man lyckas i sin riskhantering. Försäkringsföretag som använder riskmättnings-modeller bör vidare upplysa dels om processen med validering av sådana modeller, så kallad backtesting, dvs. utvärderingen mot såväl realiserat som förväntat resultat, dels om sina metoder för stresstester.

För derivatinstrument bör försäkringsföretaget upplysa om syftet med innehavet och strategierna för att uppnå detta syfte. Informationen bör exempelvis innefatta hur derivat används för att säkra valutarisk, ränterisk och annan prisrisk. Upplysningarna bör skilja mellan olika säkringsstrategier, redogöra för riskhanteringsstrategin för väsentliga typer av säkringar och beskriva de poster eller transaktioner som risksäkrats.

Placeringsstillgångar för villkorad återbäring

15 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för Tillgångar för villkorad återbäring (D.1), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

16 § Om Tillgångar för villkorad återbäring (D.1) avviker beloppsmässigt från Avsättning för villkorad återbäring (EE.1), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

17 §⁹ Posten Fordringar avseende direkt försäkring (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

Förutbetalda anskaffningskostnader

18 § Posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) ska i not specificeras med en uppgift om andelen bokfört värde med en återstående avskrivningstid på mer än två räkenskapsår.

Allmänna råd

Upplysningar bör lämnas om tillämpade avskrivningsprinciper. Överstiger avskrivningstiden för skadeförsäkring 1 år och för livförsäkring 10 år, bör skälen för detta anges.

Eget kapital

19 § Försäkringsföretag ska lämna en känslighetsanalys i en not till balansräkningen. Analysen ska innehålla uppgifter om effekten på eget kapital av:

- minskade marknadsvärden på aktier,
- ökade marknadsräntor,
- ökade direktavkastningskrav på fastigheter, och
- negativa valutakursförändringar.

Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta den effekt som ökade marknadsräntor har på livförsäkringsavsättningar. Förutom effekten på eget kapital ska livförsäkringsföretag också redovisa hur stor del som påverkar villkorad återbäring.

Allmänna råd

När känslighetsanalysen upprättas, bör förändringen av riskparametrarna motsvara den som används vid rapportering till Finansinspektionen¹⁰.

Vid beräkningen av den effekt som ökade marknadsräntor har på livförsäkringsavsättningar, bör försäkringsföretagets ränteantaganden ökas med 60 procent av förändringen av marknadsräntan i känslighetsanalysen för de räntebärande tillgångarna. Vid beräkningen bör försäkringsföretaget göra avdrag för skatt.

⁹ FRD art. 6

¹⁰ Enligt Finansinspektionens föreskrifter om svenska försäkringsbolags periodiska ...

Fond för orealiserade vinster

20 § Skadeförsäkringsföretag ska i balansräkningen eller i not dela upp posten Fond för orealiserade vinster (AA.V.2) på sådana placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra i uppställningsformen eller, där en sådan post är uppdelad i delposter, av en arabisk siffra samt på derivat som tas upp under skuldposten HH.IVa.

Livförsäkringsföretag ska i not lämna upplysningar om orealiserad vinst som beror på att det bokförda värdet överstiger anskaffningsvärdet på placeringstillgångar. Den orealiserade vinsten ska delas upp på sådana placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra i uppställningsformen eller, där en sådan post är uppdelad i delposter, en arabisk siffra samt på derivat som tas upp under skuldposten HH.IV.a. I noten ska försäkringsföretaget därefter göra avdrag för sådana orealiserade värdeförändringar som redan beaktats i posten Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) och för vilka försäkringsföretaget inte behöver göra någon avsättning till fond för orealiserade vinster enligt 3 kap. 2 § allmänna råd.

Allmänna råd

Övriga fonder

En understödsförening bör i not till balansräkningen ange hur stor del av posten Övriga fonder (AA.V.3) som avser försäkringsfond och därmed inte är tillgängliga medel för utvidgning av försäkringsförmåner eller premie-reduktion. I noten bör också årets förändringar specificeras.

Obeskattade reserver

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

Efterställda skulder

21 § Efterställda skulder ska specificeras i not till balansräkningen. Försäkringsföretaget ska då dela upp förlagslån på eviga och tidsbundna samt upplysa om huruvida Finansinspektionen har medgett att dessa får inräknas i kapitalbasen.

Efterställda skulder till koncern- och intresseföretag ska särredovisas.

Försäkringstekniska avsättningar och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

22 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrarens andel därav kvarstår förpliktelser i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av ingående balansen räknas om till balansdagens kurs.

Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

23 § För posterna Försäkringstekniska avsättningar (DD) och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska ett försäkringsföretag i not kommentera väsentliga effekter till följd av

valutakursförändringar, ändrade aktuariella principer, koncernförändringar och andra väsentliga förhållanden. En förändring som förklaras av att övertagna och överlåtna försäkringsbestånd redovisas direkt över balansräkningen ska alltid särredovisas.

Följande delposter ska dessutom i not delas upp på detta sätt:

Oreglerade skador (DD.3)

Skadeförsäkring

- i) Inträffade och rapporterade skador
- ii) Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)
- iii) Skaderegleringskostnader

Livförsäkringsföretag

- i) Fastställda skador
- ii) Icke fastställda skador
- iii) Skadelivräntor och sjukräntor

Allmänna råd

Av 5 kap. 4 § första stycket 3 ÅRFL följer att kvardröjande risker i posten Ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) ska anges om beloppet är väsentligt. Av 5 kap. 4 § första stycket 4 ÅRFL följer att garanterad återbäring i posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) ska anges om beloppet är väsentligt.

24 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för Villkorad återbäring (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

25 §¹¹ I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena lämnas.

Allmänna råd

Sammanfattningen bör innehålla uppgifter om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftskostnader. Sammanfattningen bör vidare beskriva engångseffekter av ändrade ränteantaganden.

Försäkringsfond

Allmänna råd

En understödsförening bör i not till balansräkningen upplysa om försäkringsfondens storlek och hur stor del som redovisas som Livförsäkringsavsättning (DD.2) respektive Övriga fonder (AA.V.3).

¹¹ FRD art. 59.1

Pensionsförpliktelser

26 § Uppgifter ska lämnas om hur försäkringsföretagets pensions-förpliktelser har täckts. Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen och/eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen.

Skulder avseende direkt försäkring

27 § Posten Skulder avseende direkt försäkring (HH.I) ska i balansräkningen eller i not uppdelas på skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

Poster inom linjen

28 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för något eller några koncern- eller intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

*Resultaträkningen***Premieinkomst**

29 § Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska i not till resultaträkningen specificera premieinkomsten på:

- a) inbetalda och tillgodoförda premier, inklusive ersättning från premiefrielseförsäkring,
- b) portföljpremier,
- c) gottskriven återbäring, med avdrag för
- d) premieskatt.

Belopp som avser koncern- och intresseföretag ska särredovisas.

Allmänna råd

Med gottskriven återbäring menas i detta fall återbäring som gottskrivits försäkringstagare och som reglerats genom premiereduktion.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

30 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförs från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Försäkringsersättningar

31 § Utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a/II.5.a) ska i not delas upp på utbetalda skadeersättningar och driftskostnader för skadereglering.

Annullationer, inklusive återköp, ska anges om beloppet är väsentligt.

Driftskostnader

32 §¹² Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)
- c) Administrationskostnader
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-)

33 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader enligt 3 kap. 6 § ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Personalkostnader m.m.
- b) Lokalkostnader m.m.
- c) Avskrivningar m.m.
- d) Övrigt

Allmänna råd

Om ett försäkringsföretag har fått ersättning för en utförd tjänst och ersättningen nettoredovisats mot driftskostnader enligt ovan, särredovisas beloppen i not. Jfr 2 kap. 2 § ÅRFL respektive 2 kap. 4 § 6 ÅRL.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

34 § Posten Kapitalavkastning, intäkter ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Driftsöverskott från byggnader och mark
- b) Erhållna utdelningar
- c) Ränteintäkter m.m.
 - i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - ii) Övriga ränteintäkter
- d) Återförda nedskrivningar
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Övriga placeringstillgångar
- e) Valutakursvinst, netto
- f) Realisationsvinst, netto
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Räntebärande värdepapper
 - iv) Övriga placeringstillgångar

För a och c ska anges intäkter avseende koncernföretag. För b ska anges intäkter avseende koncernföretag och intäkter avseende intresseföretag.

¹² FRD art. 34

Punkt a ska i not bruttoredovisas med uppgifter om hyresintäkter, driftskostnader och driftsöverskott.

35 § Posten Kapitalavkastning, kostnader ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Kapitalförvaltningskostnader
- b) Räntekostnader m.m.
 - i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - ii) Fastighetslån (reducerat för räntebidrag)
 - iii) Övriga räntekostnader
- c) Av- och nedskrivningar
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Övriga placeringstillgångar
- d) Valutakursförlust, netto
- e) Realisationsförlust, netto
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Räntebärande värdepapper
 - iv) Övriga placeringstillgångar

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

36 § Posterna Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar ska i not delas upp på sådana placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra i uppställningsformen eller, där en sådan post är uppdelad i delposter, en arabisk siffra samt på derivat som tas upp under skuldposten HH.IVa.

Väsentliga effekter av återlagda orealiserade vinster och förluster ska belysas.

Känslighetsanalyser m.m.

Försäkringsrisker

37 § Ett försäkringsföretag ska lämna upplysningar om väsentliga risker och exponeringar i försäkringsrörelsen samt övergripande information om hur riskbedömning och riskkontroll sker. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska lämna upplysningar om sitt återförsäkringsskydd. Återförsäkringsavtalens syfte, beskaffenhet och effekt på försäkringsrörelsen ska kommenteras.

Allmänna råd

I beskrivningen bör exempelvis uppmärksammas väsentlig exponering för miljö- eller naturrisker, kredit- och ansvarsrisker eller andra exponeringar där kostnaderna för en skada ofta är betydande men svåra att förutsäga.

Upplysningarna om återförsäkringsavtalens effekter enligt paragrafens första stycke bör vara så utförliga att återförsäkringsavtalens övergripande effekter på ställning och resultat kan bedömas.

Om ett direktförsäkringsföretag har ingått retroaktiva återförsäkringsavtal om skadeförsäkring, bör upplysningar lämnas om hur avtalen har redovisats och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal. Upplysningarna behöver bara lämnas om avtalen haft en väsentligt inverkan på periodens redovisade tekniska resultat. Med retroaktiva återförsäkringsavtal menas avtal om återförsäkrarens ansvar för sådana inträffade skador som direktförsäkrings-

företaget redovisat som en avsättning för oreglerade skador när återförsäkringsavtalet träder i kraft.

Direktförsäkringsföretag bör lämna närmare upplysningar om det väsentliga innehållet i och redovisningen av sådana avtal om återförsäkring av skadeförsäkring som har en längre löptid än 12 månader eller innehåller ett åtagande att under vissa förutsättningar betala tilläggspremier.

För definitionen av direktförsäkringsföretag tillämpas 2 kap. 10 § andra stycket.

Utländsk valuta

38 § Följande upplysningar ska lämnas om utländsk valuta:

1. Upplysningar om efter vilka principer tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta värderas.
2. Upplysningar om nettoexponeringen i väsentliga utländska valutor.
3. Upplysning om storleken på och förändringen av omräkningsdifferenser som ingår i eget kapital.
4. Övriga upplysningar som är av väsentlig betydelse för bedömningen av försäkringsföretagets valutaexponering.

Ränterisker

39 § Information ska lämnas om exponeringen för ränterisker för varje finansiell tillgångs- och skuldpost samt för finansiella poster som inte tagits upp i balansräkningen. Denna information ska innehålla uppgifter om räntebindnings-tider.

Med finansiella tillgångar och skulder menas tillgångar och skulder som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

Upplysningar om ränterisker bör, om det är lämpligt och meningsfullt, också innehålla information om effektiva räntesatser för lämpliga kategorier av tillgångar och skulder.

Kreditrisker

40 § Information ska lämnas om exponeringen för kreditrisker för varje finansiell tillgångs- och skuldpost samt för sådana finansiella poster som inte redovisas i balansräkningen.

Denna information ska innehålla uppgifter om:

- a) exponeringen för kreditrisker på balansdagen utan beaktande av säkerheter,
- b) exponeringen för kreditrisker på balansdagen med beaktande av säkerheter, samt
- c) väsentliga koncentrationer av kreditrisker.

Uppgifterna får lämnas med hänsyn till rättsligt hållbara avtal om nettnings. Med finansiella tillgångar menas sådana tillgångar som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

Om ett försäkringsföretag vid uppgiftslämnandet tar hänsyn till rättsligt hållbara avtal om nettning, bör det inte göra avdrag för sådana skulder som förfaller innan fordran för-faller.

Exponeringen för kreditrisk för finansiella poster i och utanför balansräkningen bör beskrivas och värderas uppdelat på olika kategorier av motparter. Motparterna bör grupperas så, att krediter som påverkas på ett likartat sätt av förändringar i ekonomiska förhållanden förs samman. Det kan vara lämpligt att gruppera på olika typer av branscher, geografiska områden, säkerheter eller utifrån motpartens kreditvärdighet.

International Accounting Standard nummer 32 (publicerad i juni 1995), Financial Instruments: Disclosure and Presentation, punkterna 66–76, utgör bakgrund till paragrafens upplysningskrav.

Vid tillämpningen av föreskrifterna bör också uppmärksammas sådana kreditrisker och koncentrationer av kreditrisker som hänger samman med återförsäkringsfordringar och förutbetalda återförsäkringspremier.

Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper

41 § Ett försäkringsföretag ska lämna en utförlig beskrivning av tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper. De metoder som använts för att bestämma det verkliga värdet ska beskrivas i not. Skälen för vald metod ska anges.

Allmänna råd

Upplysningskyldigheten kan exempelvis avse de principer som tillämpats för redovisning av placeringstillgångar, försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrarens andel, förutbetalda anskaffningskostnader samt för koncernredovisningen.

Föreskriftsenlighet

42 § Uppgifter ska lämnas om huruvida företaget upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Undantag från upplysningsplikt

43 § Försäkringsföretag vars premieinkomst underskrider 1 000 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 1, 4, 23, 25, 26, 27, 31, 33, 39 och 40 §§. Understödsföreningar ska dock lämna uppgift om försäkringsfond enligt det allmänna råd som följer efter 25 §.

Försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 10 § samma lag behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 12, 17, 30 och 32 §§.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § I förvaltningsberättelsen ska ett försäkringsföretag lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, som köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal samt större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också belysas väsentliga aspekter på bl.a. likviditeten och kapital-behovet samt personal-situationen.

Av 6 kap. 1 ÅRL följer att upplysningar ska lämnas i förvaltningsberättelsen om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna men som är viktiga för bedömningen av bolagets ställning och resultat.

Allmänna råd

Om Finansinspektionen före balansdagen beslutat om föreskrifter om maximiränta vid beräkning av livförsäkringsavsättning men föreskrifterna ännu inte trätt i kraft på balansdagen, bör försäkringsföretaget beskriva hur stor livförsäkringsavsättningen skulle ha varit om föreskrifterna varit i kraft före balansdagen.

Övervärden i fondförsäkringsverksamhet

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

Femårsöversikt

2 § Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska det upplysa om detta och ange skälen.

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § ÅRFL ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skade-försäkringsrörelse, minst innehålla följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

- a) Resultat
- b) Premieintäkt, (skadeförsäkringsföretag), Premieinkomst, (skade- och livförsäkringsföretag)
- c) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen
- d) Försäkringsersättningar
- e) Återbäring och rabatter
- f) Försäkringsrörelsens tekniska resultat
- g) Årets resultat

Ekonomisk ställning

- a) Placeringsstillgångar (värderade till verkligt värde)
- b) Försäkringstekniska avsättningar
- c) Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringsstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringsstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringsstillgångar.

Nyckeltal

Resultat av försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

- a) Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter)
- b) Driftskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter)
- c) Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter)

Livförsäkringsrörelsen

- a) Förvaltningskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Resultat av kapitalförvaltningen

- a) Direktavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 11 § a–c, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank), samt
- b) Totalavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdetförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Vid beräkning av ovanstående nyckeltal bör större företag iaktta vad som sägs i Försäkringsbranschens redovisningsnämnds (FRN) cirkulär 1/1993.

Ekonomisk ställning

- a) Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning).

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § ÅRFL ska upprättas enligt bilaga 5.

7 kap. Koncernredovisning

1 § Bestämmelserna i 1–5 kap. samt 6 kap. 1 och 2 §§ ska tillämpas också när koncernredovisning upprättas.

Undantag från koncernredovisning vid tillfälliga innehav

2 § Vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRFL (jfr 7 kap. 5 § tredje stycket 3 ÅRL) ska andelar anses innehas tillfälligt och uteslutande i avsikt att säljas vidare, om en köpare har blivit identifierad eller försäkringsföretaget har börjat söka efter en köpare samtidigt som det finns en hög sannolikhet att andelarna kommer att säljas inom ett år från anskaffningstillfället.

Allmänna råd

Föreskrifterna klargör i vilka fall som ett dotterföretag får uteslutas ur koncernredovisningen med stöd av ÅRL:s undantagsregel för aktier och andelar som innehas tillfälligt och uteslutande i avsikt att säljas vidare. Föreskrifterna tillämpas också på redovisningen av intresseföretag i koncernredovisningen. Det är möjligt att göra undantag från kravet på tillämpning av kapitalandelsmetoden i dessa fall.

Dotterföretag som ej konsolideras

3 § Moderbolag ska ange vilka dotterföretag som inte har konsoliderats. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Allmänna råd

Konsolidering av bank i vissa fall

Om det i koncernen ingår en bank vars tillgångar utgör mindre än 20 procent av koncernens tillgångar, bör banken konsolideras på ett förenklat sätt enligt dessa allmänna råd.

I koncernbalansräkningen bör tillgångarna i banken redovisas sammanhållet enligt nedan:

Posten Ea – Tillgångar i bankrörelsen

1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
2. Utlåning
3. Övriga fordringar och tillgångar

I koncernbalansräkningen bör skulderna i banken redovisas sammanhållet enligt nedan:

Avsättningar, skulder och eget kapital: Posten EEa – Skulder i bankrörelsen

1. In- och upplåning från allmänheten
2. Emitterade värdepapper m.m.
3. Övriga avsättningar och skulder

I not lämnas en specifikation enligt uppställningsformen för balansräkning i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), med uppdelning på de rader som föregås av arabiska siffror.

I koncernresultaträkningen bör bankens resultaträkning redovisas sammanhållet. Därvid bör delsummeringsraden ”Försäkringsrörelsens resultat” infogas efter post 8 i avsnitt III Icke-teknisk redovisning. Som post 8.b införs ”Bankrörelsens resultat” efter delsummeringsraden.

I posten 8.b ingår raderna 1–14 enligt ÅRKL:s uppställningsform för resultaträkning. Övriga poster i uppställningen redovisas i koncernresultaträkningen gemensamt för moderföretag och bank.

I not lämnas specifikation enligt ÅRKL:s uppställningsform för resultaträkning, med uppdelning på de rader som föregås av arabiska siffror.

Med hänsyn till karaktären av rörelsegrensrapportering behöver inte interna intäkter och kostnader elimineras. Fordringar och skulder mellan koncernföretag, internvinster och årets förändring av interna vinster ska däremot elimineras i koncernredovisningen.

8 kap. Delårsrapport

Allmänna råd

Allmänt

Försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport). Också sådana finansiella holdingföretag som ska tillämpa ÅRFL i sin koncernredovisning och vars fastställda koncernbalansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor bör tillämpa dessa allmänna råd i delårsrapporter för koncernen.

Årsredovisningslagens tillämpning

Följande bestämmelser om delårsrapport i 9 kap. ÅRL bör tillämpas:

- 1 § andra och tredje styckena om den period rapporten ska avse m.m.,
- 2 § första stycket om tillhandahållande av delårsrapport,
- 3 § första stycket första och fjärde meningen om delårsrapportens innehåll, samt
- 4 § om jämförelse med föregående räkenskapsår.

Grundläggande regler

Reglerna i 1–4 kap. bör tillämpas också i fråga om delårsrapporter.

Moderföretag bör lämna upplysningar samt balans- och resultaträkningar enligt nedan för koncernen. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning att företaget omfattas av en koncernredovisning som upprättats med tillämpning av ÅRFL samt dessa föreskrifter och allmänna råd.

Separata upplysningar för moderföretaget behöver lämnas endast om det är särskilt föreskrivet. Möjligheten att utelämna uppgifter för moderföretaget gäller endast i den mån inte annat följer av någon annan författning.

Balansräkning

I delårsrapporten bör försäkringsföretaget ta in en balansräkning i sammandrag. När koncernbalansräkningen upprättas ska bedömd full skatt beaktas.

Resultaträkning

I delårsrapporten bör försäkringsföretaget ta in en resultaträkning med åtminstone följande detaljeringsgrad:

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1.	Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	
2.	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	
4.	Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	
7.	Driftskostnader	
3, 5-6, 8-9	Övrigt	
10.	SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS	TEKNISKA
	RESULTAT	

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1.	Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	
2-3, 9-10	Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	
5.	Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	
8.	Driftskostnader	
4, 6, 11	Övrigt	
13.	LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS	TEKNISKA
	RESULTAT	

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

1.	Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	
2-5	Övrigt	
6.	Bokslutsdispositioner	
7.	Skatt	
8.	PERIODENS	RESULTAT

I koncernen omfördelas normalt bokslutsdispositioner. För en juridisk person kan resultaträkningen avbrytas vid resultat före bokslutsdispositioner.

Ändrade redovisningsprinciper

Om de redovisningsprinciper och den rubricering av poster som tillämpas avviker från den senast framlagda årsredovisningen, bör detta anges med upplysning om förändringens effekt på de lämnade uppgifterna, om denna är väsentlig.

Särskilda upplysningsregler

Av delårsrapporten bör framgå i vilken utsträckning företagets revisorer granskat rapporten.

Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital och väsentliga nyckeltal som anges i de allmänna råden efter 6 kap. 1 § om femårsöversikten. Försäkringsföretaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar.

Insändande av delårsrapport

Delårsrapporten bör i två exemplar sändas in till Finansinspektionen snarast efter färdigställandet, dock senast inom två månader efter rapportperiodens utgång.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2003 och tillämpas, med de undantag som föreskrivs i punkten 3, på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2003 eller senare samt för delårsrapporter som avser del av ett sådant räkenskapsår. Föreskrifterna och de allmänna råden får också om de inte trätt ikraft tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som har påbörjats den 1 januari 2002 eller senare.
2. Genom föreskrifterna upphävs Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2000:22) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2001:20) om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2000:22) om årsredovisning i försäkringsföretag. De upphävda bestämmelserna i FFFS 2000:22 ska ändå tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjats före den 1 januari 2002 samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår, om inte dessa föreskrifter tillämpats enligt 1.
3. De allmänna råden under 1 kap. 1 § som avser tillämpning av Redovisningsrådets rekommendationer och Akutgruppens uttalanden, tillämpas först på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2004 eller senare. Dessa bestämmelser får också om de inte trätt ikraft tillämpas på räkenskapsår som har påbörjats den 1 januari 2002 eller senare.

Företag som under 2003 inte tillämpar de allmänna råden i 1. tillämpar istället de allmänna råd i FFFS 2000:22, också om de upphävts, under:

- 2 kap. 9 § (om byte av redovisningsprincip och redovisning av leasingavtal),
- 4 kap. (om immateriella tillgångar)
- 7 kap. 1 § (om Redovisningsrådets rekommendation om koncernredovisning, fond för orealiserade vinster i koncernredovisningen samt undantag från koncernredovisning vid hinder för inflytande),
- 8 kap. (om byte av redovisningsprincip) samt
- 24 a § i *bilaga 4* (om redovisning av extraordinära intäkter och kostnader samt upplysningar för jämförelseändamål)

CLAES NORGRÉN

Anders Torgander

*Bilaga 1***Uppställningsform för balansräkningen****Tillgångar**

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
- B. Immateriella tillgångar
 - I. Goodwill
 - II. Andra immateriella tillgångar
- C. Placeringstillgångar
 - I. Byggnader och mark
 - II. Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
 - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
 - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
 - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
 - III. Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 6. Derivat
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
 - IV. Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
- D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringstillgångar
- E. Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - a) Villkorad återbäring
 - b) Fondförsäkringsåtaganden
- Ea. Tillgångar i bankrörelsen
 - 1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 2. Utlåning
 - 3. Övriga fordringar och tillgångar
- F. Fordringar
 - I. Fordringar avseende direkt försäkring
 - II. Fordringar avseende återförsäkring
 - III. Övriga fordringar

- G. Andra tillgångar
 - I. Materiella tillgångar och varulager
 - II. Kassa och bank
 - III. Övriga tillgångar

- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I. Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II. Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I. Aktiekapital eller Garantikapital
 - II. Överkursfond
 - III. Uppskrivningsfond
 - IV. Konsolideringsfond
 - V. Andra fonder
 - 1. Reservfond
 - 2. Fond för orealiserade vinster
 - 2a. Kapitalandelsfond
 - 3. Övriga fonder
 - 4. Övriga medel
 - VI. Balanserad vinst eller förlust
 - VII. Årets resultat

- AAa.. Minoritetsintressen

- BB. Obeskattade reserver

- CC. Efterställda skulder

- DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Utjämningsavsättning
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar

- EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringsåtaganden

- EEa. Skulder i bankrörelsen
 - 1. In- och upplåning från allmänheten
 - 2. Emitterade värdepapper m.m.
 - 3. Övriga avsättningar och skulder

- FF. Avsättningar för andra risker och kostnader
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelser
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar

- GG. Depåer från återförsäkrare
- HH. Skulder
 - I. Skulder avseende direkt försäkring
 - II. Skulder avseende återförsäkring
 - III. Obligationslån
 - IV. Skulder till kreditinstitut
 - IVa. Derivat
 - V. Övriga skulder
- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
 - I. Återförsäkrarens andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
 - II. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**Poster inom linjen**

- I. Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig
- II. Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III. Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV. Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Uppställningsform för resultaträkningen

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, (+/-)
 - d) Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftkostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring i Utjämningsavsättning
10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 3a. Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
- 3b. Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning
 - aa) Före avgiven återförsäkring

- bb) Återförsäkrares andel (-)
- b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkrings-
tagaren bär risk
 - aa) Villkorad återbäring
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
 - bb) Fondförsäkringsåtagande
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
- c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
- 7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
- 8. Driftskostnader
- 9. Kapitalavkastning, kostnader
- 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 10a. Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren
bär placeringsrisk
- 10b. Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
 - aa) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
 - bb) Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
- 11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
- 12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

- 1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
- 2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
- 3a. Kapitalavkastning, intäkter
- 3b. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
- 7. Övriga intäkter
- 8. Övriga kostnader
- 8b. Bankrörelsens resultat
- 9. Extraordinära intäkter
- 10. Extraordinära kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

- 11. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

- 12. Skatt på årets resultat
- 13. Övriga skatter
- 13a. Minoritetens andel av årets resultat
- 14. Årets resultat

Balansräkningens poster

Tillgångar

1 §¹³ Post A — Tecknat ej inbetalt kapital. Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

2 §¹⁴ Post B.I — Goodwill. Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

3 §¹⁵ Post B.II — Andra immateriella tillgångar. Posten omfattar:

- balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten,
- koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter,
- hyresrätter och liknande rättigheter, samt
- förskott avseende immateriella tillgångar.

4 §¹⁶ Post C.I — Byggnader och mark. Posten omfattar:

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, samt
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

5 § Posterna C.II.1 och C.II.3 — Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncern- respektive intresseföretag.

6 §¹⁷ Posterna C.II.2 och C.II.4 — Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och intresseföretag. Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag samt lån till sådana företag.

7 § Post C.III.1 — Aktier och andelar. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder ska ingå om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

¹³ FRD art.6

¹⁴ FRD art.6

¹⁵ FRD art.6

¹⁶ FRD art.6

¹⁷ FRD art.6 och 9

8 §¹⁸ Post C.III.2 — Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Här redovisas sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupon- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder ska ingå i denna post om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten C.III.2 och posterna C.III.4–6 bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättnings- eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt föras under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

9 §¹⁹ Post C.III.3 — Andelar i investeringspooler. Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

10 §²⁰ Post C.III.4 — Lån med säkerhet i fast egendom. Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av in-teckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

11 §²¹ Post C.III.5 — Övriga lån. Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, t.ex. livförsäkringslån.

12 §²² Post C.III.6 — Utlåning till kreditinstitut. Här redovisas sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Exempel på utlåning enligt denna paragraf är marknadsbevis. I denna post redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

13 § Post C.III.6a — Derivat. Försäkringsföretag ska infoga posten C.III.6a Derivat i uppställningsformen för balansräkningen. Posten ska omfatta optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument som har ett positivt bokfört

¹⁸ FRD art.9

¹⁹ FRD art.10

²⁰ FRD art.11

²¹ FRD art.12

²² FRD art.13

värde. Undantag får göras för sådana derivatinstrument som säkringsredovisas med anskaffningsvärdering tillsammans med den säkrade positionen.

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument har här en vidsträckt betydelse. Det omfattar inte bara rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden (jfr 1 kap. 1 § lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument) utan också partsspecifika avtal, som t.ex. swappar.

Av 51 § följer att instrument av samma slag, men med negativt värde, ska tas upp under Skulder som post HH.IVa Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer dock att teckningsrätter och delrätter ska tas upp under posten Aktier och andelar.

14 §²³ Post C.III.7 — Övriga finansiella placeringstillgångar. Under denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–13 §§, t.ex. fordringar på överförande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 §.

15 §²⁴ Post C.IV — Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska som denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, mot-svarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

16 §²⁵ Post D.1 — Tillgångar för villkorad återbäring. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver traditionell livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringstrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringstrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas under posterna 4–15 §§.

²³ FRD art.13

²⁴ FRD art.14

²⁵ FRD art.15

17 §²⁶ Post D.2 — Fondförsäkringstillgångar. Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

Allmänna råd

Fondandelar som innehas för egen räkning redovisas under Aktier och andelar.

En tontin består av en grupp försäkringstagare som bildar ett ömsesidigt försäkringsbestånd, där de som lever vid försäkringstidens slut delar på det förräntade värdet av inbetalt belopp.

18 §²⁷ Post E — Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar. Posterna E.1–E.6 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

18 a § Post Ea — Tillgångar i bankrörelsen. Bankrörelse som har konsoliderats på ett förenklat sätt ska under denna post redovisa bankens tillgångar indelade enligt följande.

1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
2. Utlåning
3. Övriga fordringar och tillgångar

- Delposten 1, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, motsvarar posten Tillgångar 5 i uppställningsformen för balansräkningen i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL).
- Delposten 2, Utlåning, motsvarar posterna Tillgångar 3, Utlåning till kreditinstitut, och 4, Utlåning till allmänheten, i samma lag.
- Delposten 3, Övriga fordringar och tillgångar, omfattar samtliga övriga tillgångs-poster enligt uppställningsformen för balansräkningen i ÅRKL.

19 §²⁸ Post F.I — Fordringar avseende direkt försäkring. Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

20 §²⁹ Post G.I — Materiella tillgångar och varulager. Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

21 §³⁰ Post G.II — Kassa och bank. Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

22 §³¹ Post G.III — Övriga tillgångar. Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

²⁶ FRD art.15

²⁷ FRD art.24

²⁸ FRD art.6

²⁹ FRD art.6

³⁰ FRD art.12

³¹ FRD art.16

23 §³² Post H.I — Upplupna ränte- och hyresintäkter. Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

24 §³³ Post H.II — Förutbetalda anskaffningskostnader. Posten omfattar sådana anskaffningskostnader som enligt 4 kap. 8 § ÅRFL ska tas upp som tillgång.

25 § Post H.III — Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

26 §³⁴ Post AA.I — Aktiekapital eller Garantikapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garantier.

27 § Post AA.II — Överkursfond. Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier.

28 §³⁵ Post AA.III — Uppskrivningsfond. Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ ÅRFL (jfr 4 kap. 6 § ÅRL).

29 § Post AA.IV — Konsolideringsfond. Här redovisar livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital.

30 §³⁶ Post AA.V.1 — Reservfond. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

31 §³⁷ Post AA.V.2 — Fond för orealiserade vinster. I denna post redovisas sådana orealiserade vinster som uppstår om det verkliga värdet på placeringstillgångarna vid räkenskapsårets utgång överstiger anskaffningsvärdet.

Om det är förenligt med god redovisningssed får den orealiserade vinsten beräknas per placeringstillgång som är postnumrerad med romersk siffra eller, där en sådan post är uppdelad i delposter, med arabisk siffra. Vid beräkningen torde ofta derivat som avser samma tillgångsslag kunna tas med.

Avsättningar till en fond för orealiserade vinster ska redovisas efter skatt.

³² FRD art.17

³³ FRD art.18

³⁴ FRD art.19

³⁵ FRD art.20

³⁶ FRD art.20

³⁷ FRD art.20

Allmänna råd

Anskaffningsvärdet för räntebärande värdepapper bör vara det upplupna anskaffningsvärdet.

Med hänsyn till kravet på god redovisningssed får orealiserade vinster som avser byggnader och mark inte beräknas på portföljbasis.

32 §³⁸ Post AA.V.2a — Kapitalandelsfond. Här ska redovisas det mellan-skillnadsbelopp som ska sättas av till en kapitalandelsfond vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRFL (jfr 7 kap. 27 § ÅRL).

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

33 §³⁹ Post AA.V.3 — Övriga fonder. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 27–32 §§. Här redovisar understödsföreningar också sådana överskotts-fonder som ska förekomma enligt stadgarna.

34 § Post AA.V.4 — Övriga medel. Här redovisar livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst samt understödsföreningar årets förändring av orealiserade vinster eller förluster.

35 § Post AA.VI — Balanserad vinst eller förlust. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot balanserad vinst eller förlust under fritt eget kapital.

36 § Post AA.VII — Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

37 §⁴⁰ Post CC — Efterställda skulder. Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

38 §⁴¹ Post DD.1 — Ej intjänade premier och kvardröjande risker. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar enligt 7 kap. 1–2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713).

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

³⁸ FRD art.20

³⁹ FRD art.20

⁴⁰ FRD art.21

⁴¹ FRD art.25 och 26

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

39 §⁴² Post DD.2 — Livförsäkringsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse enligt 7 kap. 1 § 1 p 1 samt 2 § 2–5 försäkringsrörelselagen (1982:713) försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringar under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring som enligt 7 kap. 1 § 3 visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reallt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3).

40 §⁴³ Post DD.3 — Oreglerade skador. Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension).

41 §⁴⁴ Post DD.4 — Återbäring och rabatter. Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

42 §⁴⁵ Post DD.5 — Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

43 §⁴⁶ Post DD.6 — Övriga försäkringstekniska avsättningar. Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5

44 §⁴⁷ Post EE.1 — Villkorad återbäring. Här redovisas sådan återbäring där försäkrings-tagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

⁴² FRD art.27

⁴³ FRD art.28

⁴⁴ FRD art.29

⁴⁵ FRD art.30

⁴⁶ FRD art.26

⁴⁷ FRD art.31

45 §⁴⁸ Post EE.2 — Fondförsäkringsåtagande. Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden i livförsäkringsavtal vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker ska redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring inom fondförsäkringsrörelse redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

Posten Fondförsäkringsåtagande omfattar också avsättningar för en tontin-organisatörs åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

45 a § Post EEa — Skulder i bankrörelsen. Bankrörelse som har konsoliderats på ett förenklat sätt ska under denna post redovisa bankens skulder fördelade enligt följande.

1. In- och upplåning från allmänheten
 2. Emitterade värdepapper m.m.
 3. Övriga avsättningar och skulder
- Delposten 1, In- och upplåning från allmänheten, motsvarar posten Skulder, avsättningar och eget kapital 2 enligt uppställningsform för balansräkningen i ÅRKL.
 - Delposten 2, Emitterade värdepapper m.m., motsvarar Skulder, avsättningar och eget kapital post 3 i samma lag.
 - Delposten 3, Övriga avsättningar och skulder, omfattar samtliga övriga poster under Skulder, avsättningar och eget kapital enligt uppställnings-formen för balans-räkningen i ÅRKL.

46 § Post FF.1 — Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensions-utfästelser samt övriga pensionsförbindelser.

47 § Post FF.2 — Avsättningar för skatter. Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

48 §⁴⁹ Post GG — Depåer från återförsäkrare. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

⁴⁸ FRD art.31

⁴⁹ FRD art.32

49 § Post HH.I — Skulder avseende direkt försäkring. Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

50 §⁵⁰ Post HH.III — Obligationslån. Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

51 § Post HH.IVa — Derivat. Försäkringsföretag ska infoga posten HH.IVa Derivat i uppställningsformen för balansräkningen. Posten ska omfatta optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument som har ett negativt bokfört värde. Undantag får göras för sådana derivatinstrument som säkringsredovisas med anskaffningsvärdering tillsammans med den säkrade positionen.

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument har här en vidsträckt betydelse. Det omfattar inte bara rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden (jfr 1 kap. 1 § lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument) utan också partsspecifika avtal, som t.ex. swappar.

Av 13 § följer att instrument av samma slag, men med positivt värde, ska tas upp under Placeringstillgångar som post C.III.6a Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer dock att teckningsrätter och delrätter ska tas upp under posten Aktier och andelar.

52 § Post HH.V — Övriga skulder. Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post, t.ex. skulder till mottagande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 §.

53 § Post II.I — Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader. Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den åter-försäkrade andelen redovisas under denna post.

54 § Post II.II — Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

55 § Under post I, Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig, ska ett försäkringsföretag ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmånsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Under post IV.1, Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, redovisas sådana åtaganden som gjorts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska då ta upp lösen-priset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

⁵⁰ FRD art.6

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Resultaträkningens poster

1 §⁵¹ Post I.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bl.a.:

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 9 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
- f) återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen,
- g) annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller ej vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (TV/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringskyddet inträder först efter det att den sedvanliga garantin löpt ut.

⁵¹ FRD art. 35

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av kontraktet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713) ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

2 §⁵² Post II.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för avtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår. Denna post omfattar bl.a.:

- a) återbäring som gottskrivits i form av premiereduktion,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkrings--tekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 9 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för
- f) återförsäkringspremier som återbetalts till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.
- g) Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av kontraktet.

⁵² FRD art. 35

3 §⁵³ Post I.1.b respektive II.1.b — Premier för avgiven återförsäkring. Försäkrings-företag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragnings eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

4 §⁵⁴ Post I.1.c och d Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrarens andel av denna förändring. Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

5 §⁵⁵ Post I.4.a respektive II.5.a — Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring). Posten aa) Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb) Återförsäkrarens andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal. Beloppet ska täcka såväl interna som externa försäkringsersättningar.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

6 § Post I.4.b respektive II.5.b — Förändring i Avsättning för oregraderade skador (efter avgiven återförsäkring). Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oregraderade

⁵³ FRD art. 36

⁵⁴ FRD art. 37

⁵⁵ FRD art. 38

skador (DD.3) och under bb, Återförsäkrarens andel, årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av denna avsättning (E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

7 § Post I.5 respektive II.6.c — Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställnings-schemat för resultaträkningen:

- post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring, och
- post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrarens andel (–).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

8 §⁵⁶ Post I.6 respektive II.7 — Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring). Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premie-reduktion i skadeförsäkringsrörelse.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrarens andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

9 §⁵⁷ Post I.7 respektive II.8 — Driftskostnader. Posten indelas i följande delposter.

- a) Anskaffningskostnader
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–)
- c) Administrationskostnader
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (–)

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/–)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrarens andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § ÅRFL och 4 kap. 11–12 §§.

⁵⁶ FRD art. 39

⁵⁷ FRD art. 34, 40 och 41

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 6 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/ juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

10 § Post I.9 — Förändring i Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

11 §⁵⁸ Post II.2 respektive III.3a — Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar:

- a) driftsöverskott från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, samt
- f) realisationsvinster, netto.

Med *driftsöverskott från byggnader och mark* menas det sammanlagda driftsnettot av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Med *driftsnetto* menas i denna paragraf hyresintäkter minus driftskostnader enligt redovisningen för perioden. I driftskostnaderna ingår redovisade kostnader för fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration. Räntebidrag ska inte räknas in i driftsöverskottet utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter* m.m. menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avstalede och terminsledet. Mellanskillnaden ska periodiseras enligt 4 kap. 2 §.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

⁵⁸ FRD art. 34 och 42

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

12 §⁵⁹ Post III.3b — Orealiserade vinster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

13 §⁶⁰ Post II.3a aa — Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.3a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

14 §⁶¹ Post II.3a bb — Värdeökning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.3a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

15 § Post II.3b — Värdeökning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3a aa eller II.3a.bb.

⁵⁹ FRD art. 44

⁶⁰ FRD art. 44

⁶¹ FRD art. 44

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

16 § Post II.6.a — Livförsäkringsavsättning. Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i försäkringsavtal. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

17 § Post II.6.b aa — Villkorad återbäring. Under posten i, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i försäkringsavtal. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

18 § Post II.6.b bb — Fondförsäkringsåtaganden. Under posten i, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

19 §⁶² Post II.9/III.5a — Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar:

- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, samt
- realisationsförluster, netto.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bl.a. räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet. Mellanskillnaden ska periodiseras enligt 4 kap. 3 §.

⁶² FRD art. 34 och 42

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § ÅRFL.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placerings-tillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

20 §⁶³ Post III.5b — Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkrings-företag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redo-visas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakurs-förlust under posten Kapitalavkastning.

21 §⁶⁴ Post II.10a aa — Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.10a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.1). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

22 §⁶⁵ Post II.10a bb — Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.10a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag.

⁶³ FRD art. 44

⁶⁴ FRD art. 44

⁶⁵ FRD art. 44

23 § Post II.10b — Värdeminskning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdoförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10a eller II.10a bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdoförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

24 § Post III.7 respektive III.8 — Övriga intäkter respektive Övriga kostnader. Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

24 a § Post III.8.b — Bankrörelsens resultat. Bankrörelse som har konsoliderats på ett förenklat sätt ska under denna post redovisa bankens resultaträkning t.o.m. post 14 enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKLL). Övriga poster i resultaträkningen enligt samma lag redovisas gemensamt för koncernen.

25 § Post III.12 — Skatt på årets resultat. Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastnings-skatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

*Bilaga 5***Resultatanalysens uppställningsform och innehåll**

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse**Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat**

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 6 ÅRFL.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (–)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrares andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 (–)

Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

Utbetalda försäkringsersättningar
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)
Förändring i oreglerade skador
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)

Livförsäkringsrörelse

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat.

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning, intäkter
Orealiserade vinster på placeringstillgångar
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
Driftskostnader
Kapitalavkastning, kostnader
Orealiserade förluster på placeringstillgångar
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 6 ÅRFL.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

**Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)**

Villkorad återbäring
Fondförsäkringsåtaganden
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring
 Fondförsäkringsåtaganden
 Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring
 Utbetalda försäkringsersättningar
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)
 Förändring i oreglerade skador
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukdom och olycksfall
 TFA
 Hem och villa
 Företag och fastighet
 Motorfordon
 Trafik
 Sjöfart, luftfart och transport
 Kredit och borgen
 Övriga grenar

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Individuell försäkring

Livförsäkring

Fondlivförsäkring

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Gruppförsäkring

Gruppensions- och tjänstepensionsförsäkring

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring

Fondlivförsäkring

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

3 § När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.

- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motor-fordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses sådan försäkring som enligt kommunalskattelagen är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med *pensionsförsäkring* avses annan pensionsförsäkring än tjänstepensions-försäkring.
- Med *ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass 4 för livförsäkring enligt 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen (1982:713).
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

Under gruppförsäkring redovisas en försäkring som det har tecknats gruppavtal för och där det går att finna en naturlig gruppforeträdare. Exempel på gruppforeträdare kan vara en bank, en arbetsgivare, en intresseorganisation m.fl. Hit förs också redan etablerade grupper som inte har någon naturlig gruppfore-trädare men som utnyttjar gruppbildningen som en möjlighet att utjämna premien eller hålla omkostnaderna nere på ett sätt som inte kan förekomma för individuell försäkring.

Under gruppförsäkring redovisas också en sådan försäkring som är kollektivavtalsgrundad och således uppfyller följande krav:

1. Samtliga villkor för försäkringen ska grundas på en i villkoren angiven skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbets-givare och en arbetstagarorganisation eller på avtal som är avhängiga av en sådan överenskommelse, s.k. hängavtal.
2. Försäkringen ska tecknas hos ett försäkringsbolag som framgår av överenskommelsen.
3. Försäkringen ska tecknas av en arbetsgivare för att ge försäkringsskydd åt de anställda.

Försäkringen kan vidare omfatta sådana närstående till de försäkrade som anges i försäkringsvillkoren (medförsäkrad).

Kollektivavtalsgrundad försäkring

Till kollektivavtalsgrundad försäkring hänförs också en sådan försäkring som ger vissa yrkesgrupper (t.ex. lantbrukare och yrkesfiskare) motsvarande

försäkringsskydd, om försäkringen grundas på en i villkoren angiven överenskommelse.

Med kollektivavtalsgrundad försäkring jämställs också en sådan försäkring som grundas på en skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbetsgivare och en arbetstagarorganisation:

1. där en enskild tjänsteman bytt kompletterande ålderspension eller en del därav mot kompletteringspension med familjeskydd (ITPK, KTPK och liknande), eller
2. där alternativregler för ålderspension, kompletterande ålderspension eller familjepension tillämpats efter en överenskommelse mellan arbetsgivare och en tjänsteman med pensionsmedförande lön som överstiger tio basbelopp.

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Hans Schedin, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.

Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tel. 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.

Prenumerera också per e-post på www.fi.se.

ISSN 1102-7460

INNEHÅLL

FFFS 2002:21

1 kap. Tillämpningsområde	1
<i>Annan kompletterande normgivning</i>	2
<i>Finansinspektionens anpassningar av RR:s normer</i>	3
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	4
Affärsdagsredovisning	4
Nettoredovisning	5
Repor och andra återköpstransaktioner	6
Värdepapperslån	7
Blankning	8
Vissa sammansatta instrument	8
Övertagna försäkringsbestånd	8
Skadeförsäkringsavtal med annan ekonomisk innebörd	9
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	9
Balansräkningen	9
Omföringar till och från vissa fonder	9
<i>Eget kapital</i>	10
Resultaträkningen	10
Redovisning av kapitalavkastning	11
Funktionsindelning av driftskostnader	11
4 kap. Värderingsregler	12
Inledning	12
<i>Värdering av derivatinstrument</i>	12
Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal	12
Periodisering av ränta	12
<i>Att bestämma verkligt värde för tillgångar och skulder</i>	14
Verkligt värde på byggnader och mark	15
<i>Säkringsredovisning</i>	16
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	18
Anskaffningskostnader	19
Försäkringstekniska avsättningar	21
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring	21
Beräkn. av försäkringstekn. avsättningar för mottagen återförsäkring	23
Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans	23
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	23
Pensionsåtaganden	24
<i>Säkerhetsreserv</i>	24
5 kap. Tilläggsupplysningar	24
Byggnader och mark	24
Undantag från plikten att upplysa om byggnader och mark	25
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och intresseföretag	26
Undantag från plikten att upplysa om vissa placeringstillgångar	26

Aktier och andelar	26
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	26
Upplýsningar om värdepapper	26
Övriga lån	26
Derivatinstrument	27
Kvalitativa upplýsningar om användning av finansiella instrument samt riskhantering	29
Placeringstillgångar för villkorad återbäring	29
Fordringar avseende direkt försäkring	30
Förutbetalda anskaffningskostnader	30
Eget kapital	30
Fond för orealiserade vinster	31
<i>Övriga fonder</i>	31
<i>Obeskattade reserver</i>	31
Efterställda skulder	31
Försäkringstekniska avsättningar och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	31
Livförsäkringsavsättning	32
Försäkringsfond	32
Pensionsförpliktelser	33
Skulder avseende direkt försäkring	33
Poster inom linjen	33
Premieinkomst	33
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	33
Försäkringsersättningar	34
Driftskostnader	34
Kapitalavkastning, intäkter och kostnader	34
Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	35
Försäkringsrisker	35
Utländsk valuta	36
Ränterisker	36
Kreditrisker	36
Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper	37
Föreskriftsenlighet	37
Undantag från upplysningsplikt	37
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	38
Förvaltningsberättelse	38
<i>Övervärden i fondförsäkringsverksamhet</i>	38
Femårsöversikt	39
<i>Nyckeltal</i>	39
Resultatanalys	40
7 kap. Koncernredovisning	40
Undantag från koncernredovisning vid tillfälliga innehav	40
Dotterföretag som ej konsolideras	41
<i>Konsolidering av bank i vissa fall</i>	41
8 kap. Delårsrapport	42
<i>Allmänt</i>	42
<i>Grundläggande regler</i>	42
<i>Balansräkning</i>	42
<i>Resultaträkning</i>	43
<i>Ändrade redovisningsprinciper</i>	43
<i>Särskilda upplysningsregler</i>	43
<i>Insändande av delårsrapport</i>	43

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	44
Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen	45
Tillgångar	45
Eget kapital, avsättningar och skulder	46
Poster inom linjen	47
Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen	48
Bilaga 3 Balansräkningens poster	50
Tillgångar	50
Eget kapital, avsättningar och skulder	54
Poster inom linjen	58
Bilaga 4 Resultaträkningens poster	60
Bilaga 5 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	
Skadeförsäkringsrörelse	69
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	69
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	69
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	69
Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse	69
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat.	70
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	70
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	70
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	70
Återförsäkrarens andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	71
Konsolideringsfond	71
Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse	71
Direkt försäkring av svenska risker	71
Direkt försäkring av utländska risker	71
Mottagen återförsäkring	71
Direkt försäkring av svenska risker	72
Direkt försäkring av utländska risker	72
Mottagen återförsäkring	72
<i>Skadeförsäkringsrörelse</i>	72
<i>Livförsäkringsrörelse</i>	73
<i>Kollektivavtalsgrundad försäkring</i>	73